

سرشناسه	: مهدوی، ناصر، ۱۳۳۹ -
عنوان قراردادی	: مثنوی، برگزیده، شرح
عنوان و نام پدیدآور	: مولانا و حکایت رنج انسان/ ناصر مهدوی.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات دوستان، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۴۰۰ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	: 978-622-972350-0
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: مولوی، جلال‌الدین محمد بن محمد، ۶۰۴ - ۶۷۴ ق. مثنوی - انسان
موضوع	: Mowlavi, Jalaloddin Mohammad ibn Mohammad, 1207 - 1273 . Masnavi—Man
موضوع	: مولوی، جلال‌الدین محمد بن محمد، ۶۰۴ - ۶۷۲ ق. مثنوی.
موضوع	: برگزیده -- نقد و تفسیر
موضوع	: Mowlavi, Jalaloddin Mohammad ibn Mohammad, 1207 - 1273 . Masnavi. Selections.-- Criticism and interpretation
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۷ ق. -- تاریخ و نقد
موضوع	: Persian poetry -- 13th century -- History and criticism
شناسه افزوده	: مولوی، جلال‌الدین محمد بن محمد، ۶۰۴ - ۶۷۲ ق. مثنوی.
رده بندی کنگره	: برگزیده، شرح ۵۱۰ PIR
رده بندی دیویی	: ۱۰۱۰۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۰۷۵۳۷۵

انتشارات دوستان خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، پلاک ۳۳، تلفن: ۶۶۰۰۲۹۶۲

ناصر مهدوی .

مولانا و حکایت رنج انسان

صفحه‌آرایی: توکلی

چاپ: دیبا

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۹

شمارگان: ۱۶۵۰ نسخه

همه حقوق محفوظ است.

تکثیر و انتشار این اثر به هر روش (بازنویسی، فتوکپی، ضبط الکترونیکی و ذخیره در سیستم‌های رایانه‌ای و پخش) بدون دریافت مجوز کتبی و قبلی از ناشر ممنوع است.

سایت: www.doostan.ir

پست الکترونیکی: doostanpub@yahoo.com

فروش اینترنتی: www.behanbook.ir

فهرست

۱۱	 مقدمه
۱۷	 سرآغاز

فصل اول

سرشت دردناک زندگی انسان

۲۳	 ما و گمشده‌هایمان
۲۵	 رنج انسان و دوری از نیستان
۲۵	 نیستان
۲۶	 حکایت باز شکاری
۳۰	 حکایت خلیفه و اعرابی
۳۳	 شرح بیشتر معنای رنج
۳۴	 رنج برخاسته از خاموشی چراغ اندیشه
۳۹	 قدرت ذهن
۴۵	 حکایت رنج کودکان مکتب‌خانه از استاد خویش
۵۱	 تهمت زدن بر دیگران آفت دیگری از ذهن منفی
۵۱	 حکایت باد و سلیمان
۵۶	 گفتگوی نمادین روباه و خر
۵۷	 جدال با خویشتن
۶۰	 نادانی و رنج پشیمانی
۶۳	 حکایت طوطی و بازرگان
۶۷	 تأثیر جمعی ذهن‌های پریشان
۷۳	 راه‌های کاستن از آسیب‌های ذهنی

۷۵	۱. نخستین شیوه کنترل ذهن، خلوت با خویشتن
۸۶	خلوت و تمرین بلندنظری
۹۰	حکایت امیری سواره و ماری که به دهان خفته می‌رود
۹۲	آفت تأیید
۹۳	۲. کنترل ذهن، از طریق مشورت و پذیرش نقد دیگران
۱۰۱	فریفتن روستایی شهری را
۱۰۲	دعوت روستایی از مرد توانگر شهری
۱۰۳	تفاوت فعل نیکو و باطن نیکو
۱۱۳	چرا مشورت با فرزندان می‌گیریم؟
۱۱۴	دروغ و معرفتی
۱۱۶	آفت وضوح زیاده
۱۱۹	حکایت موش و شتر
۱۲۰	۳. دور اندیشی، بازر دیگر برای پرهیز از خطای ذهن
۱۲۴	دو حکایت آموزنده کوتاه
۱۲۹	نتیجه‌گیری از فصل اول

فصل دوم رنج دل‌بستگی و درد و استی

۱۳۲	آدمی و نیازهای گوناگونش
۱۳۷	پرسشی مهم
۱۳۸	الف) دویدن در پی لذت‌های زندگی
۱۴۱	چرا خوشی افراطی، بدی اخلاقی می‌آورد
۱۴۲	دل‌بستگی‌های افراطی و هدر دادن عمر
۱۴۶	اخلاق زیاده‌خواهی
۱۵۲	تسلیم و سرسپردگی
۱۶۱	گفتگوی روباه و خر درباره توکل
۱۶۶	موهبت بزرگ تشخیص و تمییز
۱۶۹	ملال و دل‌خستگی
۱۷۳	حکایت گنج و خانه
۱۸۱	رنج دل‌کندن از مطلوب‌های خویش
۱۸۳	حکایت شیرین پیرچنگی

۱۸۹	رهایی از رنج دلبستگی
۱۸۹	تفاوت لذت و معنا
۱۹۳	(۱) روحمان را به شیطان نسپاریم
۱۹۸	(۲) لذت سادگی را باور کنیم
۲۰۵	چرا ساده زیستن، زیباست؟
۲۰۵	سادگی و فراغت دل
۲۰۹	(ب) سادگی و آزادی
۲۱۳	(ج) سادگی و پاکیزگی
۲۲۱	زندگی معنوی و درمان درد دلبستگی
۲۳۰	رنج و وابستگی
۲۳۵	حق تأیید دیگران
۲۴۲	چگونه ما شیفته دیگران می‌شویم؟
۲۴۳	حکایت مردی - برای جلوه در چشم مردم، سبیل خود را چرب می‌کرد
۲۵۴	خودشیفته شدن
۲۶۲	توقع غیر واقعی رنج و سی اندان
۲۶۴	درمان درد وابستگی
۲۷۰	تعیین محدودیت در روابط انسانی
۲۷۵	خلاصه و نتیجه‌گیری

فصل سوم

بررسی عوامل اجتماعی رنجور انسان از نگاه مولانا

۲۷۹	برداشت‌های متفاوت از مفهوم سعادت
۲۸۲	(الف) سلامت تن و رنج درون
۲۸۴	حکایت شاه و کنیزک
۲۹۰	(ب) شناخت اسرار جهان و غفلت از شناخت خویش
۲۹۱	قصه جوحی و کودکی که پیش جنازه پدرش نوحه می‌کرد
۲۹۵	تفاوت در بینش و انگاره‌ها
۲۹۹	رنجی که جامعه بر آدمیان تحمیل می‌کند
۳۰۰	(الف) حاکمان ناشایست و موضوع رنج انسان
۳۰۶	(ب) رنج برخاسته از فقر و تنگدستی
۳۱۰	(ج) نقش الگوهای اجتماعی در افزایش و کاهش توانایی‌های روحی

۳۱۱	 حکایت باغبان و جدا کردن صوفی و سید علوی و فقیه از یکدیگر
۳۱۵	 خلاصه داستان پادشاه جهود و نصرانیان
۳۲۱	 حکایت موش و قورباغه‌ای (چغز) که پایش به موش بسته شده بود
۳۲۵	 الگوهای دینی، عرفانی
۳۲۷	 حکایت شاعر غریبی که روز عاشورا به شهر حلب می‌رسد
۳۳۱	 آفت رهنی‌های معنوی
۳۳۴	 آفتِ گرانِ زودباوری
۳۳۵	 پرهیز از صورت‌پرستی
۳۳۷	 حرامی برای رهایی از تاریکی
۳۴۱	 الگوهای زندگی‌بخش
۳۴۲	 نمونه‌ای از یک راه حق زندگی‌بخش
۳۴۹	 دو مرحله از یک زندگی

فصل چهارم

رنج رانایی و فرزاندگی

۳۶۰	 حکایت معشوقی که عاشق خود را برای دیدار دعوت کرده بود
۳۶۱	 زندگی یعنی چالش با سختی‌های بزرگ
۳۶۶	 رنج فرزاندگان
۳۶۶	 رنج رهایی از ظلمت نفس
۳۷۷	 فرزاندگی و رنج دیگری
۳۹۴	 رنج عاشقی
۴۰۳	 قصه وکیل صدرجهان و حکایت سوز و گداز عاشقی

مقدمه

کتاب شریف مثنوی، اثر درخشان حضرت جلال‌الدین محمد بلخی، یکی از تحفه‌های بزرگ‌ترین آثار معنوی و عرفانی است که پس از قرن‌ها همچنان نزد مانیان ارزش و اهمیت بالایی برخوردار است.

این کتاب، حاوی بیست و شش هزار بیت شعر حکیمانه و دل‌انگیز است که به جهت محتوای غنی، حکایات شیرین و پر رمز و رازش، از هنگام سروده شدن یعنی قرن هفتم هجری، سراسر رونق‌بخش بازار همه مشتاقانی بوده که از زندگی این جهانی، چشم به حقایق فراتر از جاذبه‌های دلفریب و لذت‌های بی‌دوام آن دوخته‌اند. انسان‌هایی که دمشده سال خود را در شکوفایی نفس و به‌دست آوردن معرفت و فضیلت‌های بزرگ اخلاقی جستجو می‌کنند و داستان‌های مثنوی را بستری مهیا برای به‌دست آوردن این مدف‌هم می‌دانند.

اینکه چه رازی در این کتاب نهاده شده که توجه به آن را تا این حد برای خوانندگانش شیرین و جذاب ساخته، خود پیروزی مفصل و مجزا نیازمند است، ولی به‌طور اجمال، می‌توان گفت که در عمق و باطن اشعار سروده شده این کتاب، ویژگی‌های تأمل‌برانگیزی به چشم می‌خورد که خردمند را به خود جذب می‌کند و در ذهن و جان او تأثیر سازنده به‌جای می‌گذارد. به‌ترین آن ویژگی‌ها به‌صورت گذرا عبارتند از:

۱- کتاب مثنوی و قصه‌های زیبای آن، برای دین‌داران به‌ویژه مسلمانان، ارائه‌دهنده تصویری دل‌نواز، گرم و صمیمانه از خداوند است که تلقی‌های سرد و کم‌رمق را از چهره او می‌زداید و اشتیاق و عطش شناخت خدا را در جان آدمی صدچندان می‌کند. مولانا، هستی‌بخشی جهان را مانند نوری معرفی می‌کند که همه وجود، روشن به‌حضور اوست و سالک در اثر سیر عرفانی به‌خدایی می‌رسد که نور نور نور است.